

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika plānošana organizāciju vadībā un sadarbībā ar citām organizācijām

Ieva Vaine, M. Psych

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laiks ir nauda!

Vai piekrītam?

ESF projekts Nr. 1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/121/125.

60 minūtes stundā
24 stundas diennaktī
7 dienas nedēļā
12 mēneši gadā

Varam “nopelnīt” vairāk?

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžmenta elementi

Laika plānošana,
Prioritāšu izdalīšana,
Delegēšana,
Pašmotivācija,

Laika un savu vērtību interpretācija (subjektīvais laiks),
Laika menedžments un stresa vadība,
Pareiza atpūta jeb aktivitāšu pārslēgšana,
Dzīves mērķu gradācija (vērtības).

21. gs. laika menedžments:

izvērtē savas attiecības ar laiku,
izvērtē sava laika kvalitāti,
izvērtē savas dzīves kvalitāti,
apzinies savus resursus un esi
proaktīvs!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

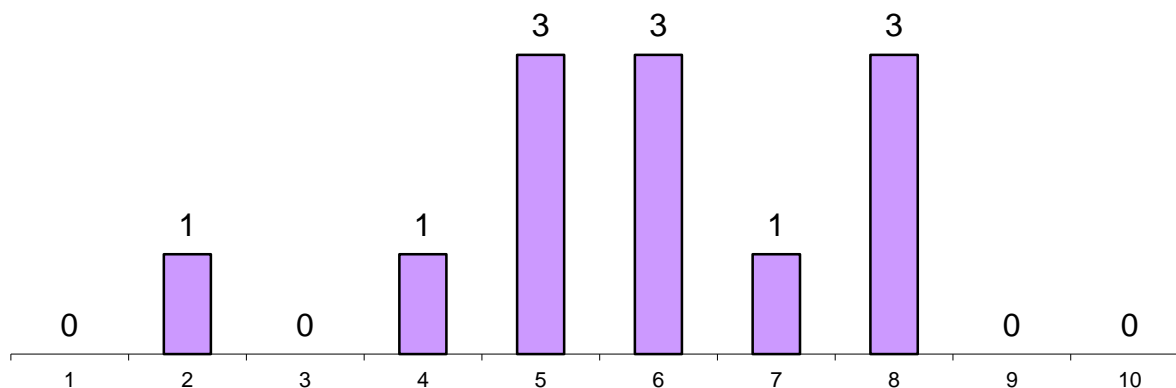
Semināra dalībnieki

Agrākā pieredze laika menedžmenta mācībās:

40% - ir

60% - nav

Vērtējums savām attiecībām ar laiku 10 ballu sistēmā:

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pieteiktā problemātika:

- es nospraužu termiņu, taču komandā vienmēr ir kāds, kurš ar darbiem kavējas, attiecīgi kavējas viss process.
- es piemirstu/atlieku mazsvarīgas lietas, taču ilgtermiņā viņu svarīguma pakāpe var mainīties/mainās (kontroles trūkums par ilgtermiņa, šķiet, nesvarīgiem uzdevumiem).

Pieteiktā problemātika:

- mana darba diena pāriet pamatā dzēšot “ugunsgrēkus”, regulārie darbi tiek pamesti novārtā vai strādāti brīvdienās, vakaros;
- es deleģēju uzdevumus, taču man regulāri nākas skaidroties ar darba veicējiem, protams, izpilde kavējas;

Pieteiktā problemātika:

- strādāju, jūtu, ka laiks var pietrūkt, sāku stresot – darbs tiek paralizēts/kavēts;
- strādāju pēc plāna, piepeši parādās steidzīgāki darbi...
- es zinu, ka man tas ir/būs/bija jāizdara, bet es tik un tā vilcinos..

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika uztveres subjektīvisms

Mana individuālā attieksme pret laiku:

Laiks skrien?

Laiks velkas?

Laiks plūst?

Laika nav?

Es to pagūšu rīt?

Lūk, agrāk, tad gan bija laiki..

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SMART plānošanas principi

Specific - Precīzi, skaidri definēti

Measurable – Mērāmi, ar kritērijiem

Attainable - Sasniedzami

Rewarding – Atalgojumu nesoši

Timely – Ar gala termiņu

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Plānojot vienmēr ņem vērā

- Prioritātes,
- Deleģēšanas iespējas,
- Iejaukšanās faktoru (60:40),
- Alternatīvā plāna iespējas,
- Lielākās aktivitātes periodus (savi bioritmi),
- Plānotie pārtraukumi un atpūta,
- Šodienas plānu/darba uzdevumu stratēģisko nozīmi ilgtermiņā.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Strādājot pie rīcības plāna

- Kāpēc es to daru?
- Kāds ir mans mērķis?
- Kāpēc tas izdosies?
- Kas notiks ja es izvēlēšos to nedarīt?

Ja es zināšu “kāpēc”, es zināšu “kā”.

Proaktivitāte vai reaktivitāte?

Stimuls ..... MANA INTERPRETĀCIJA ..... Reakcija
*(mani uzskati, vērtības, intereses,
morāles kritēriji, mana griba)*

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Proaktivitāte vai reaktivitāte

Atbildība – uzņemos vai izvairo

Mērķi – izvirzu vai izpildu, ko tagad liek

Plānošana - pārdomāta, mierīga, ilgtermiņa vai dzīve zem *deadline*..

Radošums – uzdrīkstos improvizēt, meklēt jaunus risinājumus vai turos pie sistēmas, rāmja

Kļūdas – novērtēju kā vērtīgu pieredzi vai uztveru kā neveiksmi, zaudējumu

Problēmas – izaicinājums manām spējām vai sazvērestība

Nezināmais – vilina vai biedē

Iniciatīva – pašsaprotama - mulsina

Izvēle – apzināta vai spiesta

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Intereses un kontroles/ietekmes zona

Mana tiešās ietekmes sfēra (rīcības, lēmumi, kurus es tieši kontrolēju)

Mana netiešās ietekmes/kontroles sfēra (rīcība, lēmumi, kurus ietekmē citi cilvēki, apstākļi)

Sfēra ārpus manas ietekmes, ārpus manas kontroles.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Intereses un kontroles/ietekmes zona

Ir trīs lietas, par kurām mēs varam būt pateicīgi Dievam – mieru, pieņemt lietas, ko mēs nevaram mainīt; drosmi, mainīt lietas, kas ir mums pa spēkam un gudrību, zināt atšķirību.

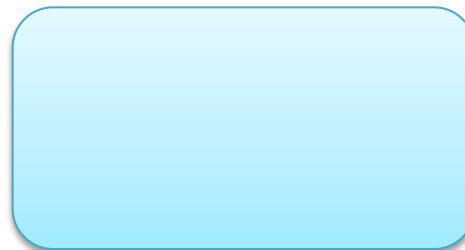
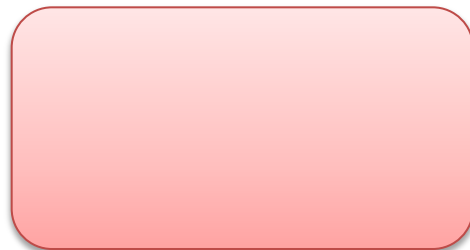
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eizenhauera matrica

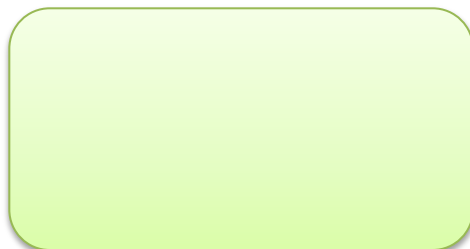
STEIDZĪGS

NAV STEIDZĪGS

SVARĪGS

NAV SVARĪGS

SVARĪGI UN STEIDZĪGI

- Krīzes situācijas - “ugunsgrēki”
- Projekti, kas tuvojas nobeigumam
- Jautājumi, darba situācijas, kas ir piesaistītas konkrētam izpildes termiņam un šis termiņš tuvojas

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SVARĪGI UN NAV STEIDZĪGI

- **Plānošana (esošie un nākošie projekti)**
- **Mācības (pašam/komandai)**
- **Attiecības (ieguldu sadarbībā)**
- **Pilnveidojos (profesionālā, personīgā līmenī)**
- **Preventīvais darbs**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

NAV SVARĪGI UN STEIDZĪGI

- Nesakārtoti organizatoriskie jautājumi, kas izpaužas neplānotās sapulcēs, apspriedēs
- Daļa ikdienas telefona zvanu, e-pastu
- Pienākumi ārpus mūsu atbildības, kurus mēs veicam, jo neprotam pateikt “NĒ”

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

NAV SVARĪGI UN NAV STEIDZĪGI

- **Laika zagļi**
- **Prokrastinācija**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PRIORITĀTES

- 1. Izpilde nesīs augstu rezultātu, atlikšana – smagas sekas,**
- 2. Ir būtiska maniem mērķiem (personīgajiem un profesionālajiem),**
- 3. Ir būtiska manam uzņēmumam,**
- 4. Nevar tikt deleģēta.**

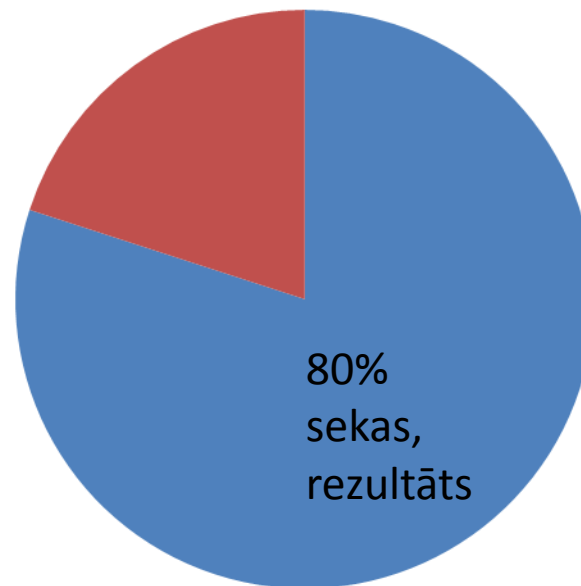
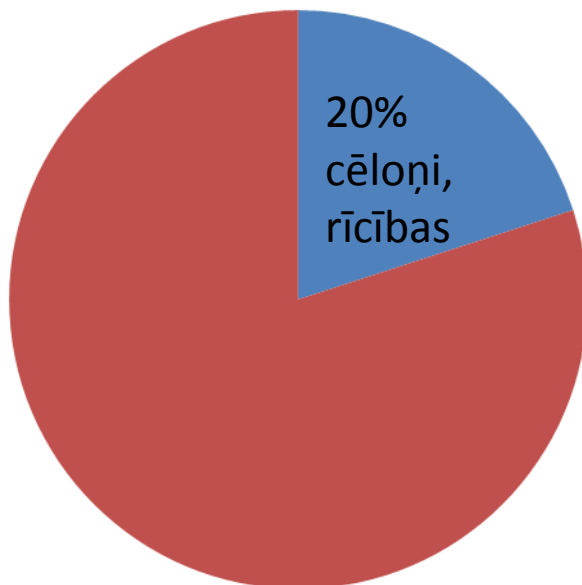
PRIORITĀTES

- Sāciet ar pirmo uzdevumu un nepametiet to, iekams jūs to esat vai nu pabeidzis, vai paveicis tiktāl, cik šodien spējāt.
- Ja Tavā veicamo uzdevumu sarakstā prioritātes ir pāri 50%, izskati sarakstu vēlreiz!
- Prioritātes mainās, atceries monitoringu!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Princips 80/20

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Princips 80/20

- Nosaki tos 20% sava laika, aktivitāšu, kas sniedz 80% rezultāta, gandarījuma!
- Pavairo tos 20% laika, kas sniedz 80% sasniegumu!
- Pārtrauc vai samazini mazvērtīgās aktivitātes!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Deleģēšana

- Palielina darbu izpildes ātrumu,
- Sniedz papildus laiku,
- Palielina jūsu jaudu – no darītāja par uzraudzītāju,
- Vieno komandu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Deleģējot

- Izvēlēties īsto cilvēku,
- Labi izskaidrot veicamo uzdevumu,
- Pārbaudīt vai uzdevums saprasts,
- Vienoties par termiņu,
- Dot laiku „iebraukt”,
- Sākt ar vienkāršāku uzdevumu deleģēšanu,
- Motivēt,
- Sniegt pozitīvo atbalstu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika zagļi

- Stress
- Slikti sakārtoti organizatoriskie jautājumi
- Psiholoģiskie faktori

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

- Kāpēc es to daru?
- Kāpēc man tas ir jādara?
- Kāds ir mans mērķis?
- Kāpēc tas izdosies?
- Kas notiks ja es izvēlēšos to nedarīt?
- Kādas ir alternatīvas?

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

- Kāpēc es to daru?
- Kāpēc man tas ir jādara?
- Kāds ir mans mērķis?
- Kāpēc tas izdosies?
- Kas notiks ja es izvēlēšos to nedarīt?
- Kādas ir alternatīvas?

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

- Grūtāko – pirmo jeb vārdes princips,
- Padari to pamanāmu!
- Bartera princips,
- „Caurumi sierā” tehnika.
- Sadalīt lielās lietas mazajās (zilonis),
- Drošā vieta,
- Ņer vilni!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

- Plānošana, kurā ir skaidras prioritātes un mērķi,
- Kārtība uz rakstāmgalda (darbi – ienākošie, izejoši, steidzami, procesā vai ABC sistēma),
- Sarkana un zaļā karoga princips,
- Vienota laika izpratne komandā,
- Deleģēšana,
- Noteikta taktika ar e-pastiem,
- Pārdomāts darbs un pārdomāta atpūta,
- Strukturētas sapulces.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

Ir daudz ārēju resursu, taču svarīgākais, lai mēs vienmēr varētu paļauties uz sevi!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Laika menedžments praksē

**Plāno darbu,
plāno atpūtu,
izvēlies attieksmi!**

Stresori ārpus mūsu ietekmes

- Muskuļu relaksācija,
- Dziļā elpošana,
- Vizualizācija,
- Attieksmes maiņa,
- Fiziskas nodarbības, kas veicina ķermeņa atslābumu.

Mūsu interpretācijas stress

- Attieksmes maiņa,
- Pozitīvās domāšanas iemaņas,
- Uzskatu maiņa,
- Optimisms.

Stresori ārpus mūsu ietekmes

- Muskuļu relaksācija,
- Dziļā elpošana,
- Vizualizācija,
- Attieksmes maiņa,
- Fiziskas nodarbības, kas veicina ķermeņa atslābumu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

No mums atkarīgie stresori

- Atbilstošo resursu meklēšana
- Adekvātu mērķu izvirzīšana
- Sociālo, komunikatīvo prasmju treniņš,
- Darbs ar savu pašvērtējumu,
- Laika menedžments,
- Stresa cēloņu analīze un secinājumi nākotnei,
- Attiecīgo īpašību treniņš,
- Tuvu cilvēku padomi un palīdzība,
- Speciālistu palīdzība.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

“Nav steidzami, ir svarīgi” jeb pāris ieteikumi Jūsu bibliotēkai

- R. Kohs „Principis 80/20”, apgāds „Zvaigzne ABC”, Rīga, 2006
- R. Brensons „Ej un dari!”, apgāds „Zvaigzne ABC”, Rīga, 2011
- S. Kovejs „Ļoti veiksmīgu cilvēku 7 paradumi”, „Izdevniecības Nams Trīs”, Rīga, 2007
- H. Lindemanis „Autogēnais treniņš”, izdevniecība „Zinātne”, Rīga, 1986
- Š. Gavaina „Radošā vizualizācija”, apgāds „Zvaigzne ABC”, Rīga, 2011
- V. Frankls „Izdzīvošanas māksla: Psihologs pārdzīvo koncentrācijas nometni”, apgāds „Zvaigzne ABC”, Rīga, 2004
- T.H. Ēriksens, “Mirkļa tirānija”, Norden AB, Rīga, 2004

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Mans individuālais laika menedžmenta pārmaiņu plāns

Iesēsi domu – nopļausi rīcību, iesēsi rīcību –
ievāksi paradumu; iesēsi paradumu – nopļausi
raksturu, iesēsi raksturu – nopļausi likteni..

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Paldies par uzmanību!

ESF projekts Nr. 1DP/1.5.2.2.2/12/APIA/SIF/121/125.